

V Praze dne 23. září 1968

I n f o r m a c e

Rozvědky

Dne 11.8.1968 se setkal zahraniční spolupracovník - cizinec v ČSSR se šéfredaktorem armádního časopisu A-revue Josefem MLČOCHEM z Prahy. Ten požádal spolupracovníka o zprostředkování vydání dvou publicistických prací v NSR. První práce má mít název "Pravda o generálu Šejnovi". Jedná se o materiály, které dosud nebyly publikovány v ČSSR. MLČOCH uvedl, že při vyšetřování ŠEJNOVI záležitosti měli dva čs. novináři možnost nahlédnout do tajných materiálů. Jeden z nich prý pracuje v televizi a druhý ve vojenském časopise. Tuto práci je MLČOCH ochoten prodat za 40 000 DM/W. Spolupracovník předběžně se zprostředkováním souhlasil s podmínkou, že celá záležitost bude provedena legálně přes nakladatelství Naše vojsko. MLČOCH řekl, aby se nebál, že všechno zařídí.

Druhá publicistická práce má mít název "Pražské jaro" a jejím autorem je opět MLČOCH. V pořadí se jedná o události v ČSSR od září 1967 do současné doby. Motívem práce má být úloha armády v tomto období. Za práci MLČOCH požaduje 20 000 DM/W. Chce, aby byla vydána pod pseudonymem. Obě práce mají být ukončeny do prosince 1968.

Asi v polovině srpna přijel MLČOCH do NSR a přivezl s sebou 80 stránek, které nechal spolupracovníkovi k prostudování. Jelikož spolupracovník neumí česky, přivezl materiály do Prahy a vrátil je 9. září 1968 MLČOCHOVI. Při tomto setkání se MLČOCH informoval jaké jsou možnosti, aby mu spolupracovník otevřel konto v NSR.

O MLČOCHOVI spolupracovník informoval rozvědky BND ROLFA, který se zajímal o materiály a o styk s MLČOCHEM. Požádal spolupracovníka, aby při příští cestě MLČOCHA do

62

NSR ho s ním seznámil a poučil legendy, že MOLF je redaktorem časopisu STERN.

MLOCH je bývalý důstojník ČSLA, později pracovník ZS GŠ KNO a je objektem zájmů orgánů VKR. V akci budou prováděna další opatření ve spolupráci s VKR.

(4.odbor, 21.9.1968)

Vízoví cizinci

Bývalý náčelník O-VB Hlučín, okr. Opava, sdělil orgánuvi S-StB Ostrava, že dne 22. nebo 23.8.1968 přijelo k domku rumunského státního příslušníka CUJOCARA auto, z něhož vystoupili tři muži a vešli do domku jmenovaného. Druhý den CUJOCARA sdělil, že to byli jejich lidé, kteří mu přivezli pistoli s 50 náboji k boji proti okupantům. Dále řekl, že i jeho soused, jugoslávský státní příslušník FELDY je navštěvován "jejich lidmi".

Bude provedeno prověření CUJOCARA a FELDY.

(S-StB Ostrava, 20.9.1968)

Dne 9. září 1968 se setkal spolupracovník s ředitelem JATU (Jugoslávská letecká společnost), který mu nabízel, že by mohl odejít do Jugoslávie a okamžitě by mohl létat u jejich společnosti. Na dotaz spolupracovníka, proč mu to nabízí, ředitel odpověděl, že jsou-li nyní v ČSSR takové poměry, tak předpokládá, že bude chtít odejít. Spolupracovník řekl, že odejít z ČSSR nehodlá.

(10.odbor, 10.9.1968)

Švédský novinář Svante LÖFGREN, korespondent "Expressen Stockholm", akreditovaný v Bonnu, přijel v těchto dnech do Prahy z lipského veletrhu. Podle jeho názoru mají východoněmecké obchodní kruhy obavy ze současné politické situace v ČSSR. Vstup vojsk NDR do ČSSR prý značně oslabil politickou autoritu NDR a za dané situace není možné počítat s politickým uznáním NDR. Došlo prý k odklonu od NDR a řady rozvojových

zemí, které s ní měly obchodní styky.

(5. odbor, 18.9.1968)

V Košicích v hotelu SLOVAN se dne 21.9.1968 ubytovali Robert TOTL, nar. 1928, korespondent Los Angeles-Timese, anglický státní příslušník a Wina PŘIKRYLOVÁ, nar. 1920, bytem Praha 4. (Byla v Košicích ve společnosti západních žurnalistů také v době jednání v Čierné n. Tisou.) U kasáren leteckého učiliště se oba informovali na generála sovětských vojsk KRIVDU. Při styku s čs. vojáky vystupovali jako čs. korespondenti a u sovětských jako angličtí žurnalisté. Dotazovali se na počet sovětských vojsk. Poznátky byly oznámeny na KS-SNB důstojníkem sovětské armády.

Jsou prověřováni a jejich další činnost je pod kontrolou.

(Centr, 23.9.1968)

Činnost ilegálních organizací

Za předsedou ONV v Břeclavi se dostavil dne 18.9.1968 František ŠTAMBACHER, nar. 1899, bytem Velké Pavlovice, bývalý potrestaný, předseda Okresního výboru K-231. Ujišťoval předsedu ONV, že přípravný výbor od ustanovení dosud žádnou činnost nevyvíjel a že jej nyní rozpustili.

(S-StB Brno, 20.9.1968)

Dne 13.9.1968 sdělil spolupracovníkovi důchodce Jan OPLETAL, místopředseda K-231 v Šumperku, že za ním byla spojka z Prahy, od které obdržel pokyn k odchodu do zahraničí. Sraz všech členů K-231, kteří odjedou do zahraničí je v Ženevě. OPLETAL proto prověřoval možnost ilegálního přechodu hranic na jižní Moravě. Pro ztížené podmínky se však musel vrátit. OPLETAL dále řekl, že v nedávné době navštívil býv. ministra PAVLA, kterému řekl, že "by měl ty dračí hlavy, které u nás nejdělely svinstvo odkréglovat a že by se našlo dost

lidí, kteří by to provedli". PAVLEM mu bylo sděleno, že by se k takové práci nesnížil.

Dle vyjádření OPLETALA přespal u něho v poslední době funkcionář K-231 RAMBOUSEK.

OPLETALOV dmysl ilegálního odchodu do zahraničí je potvrzen i z jiného pramene.

OPLETAL je nadále pod kontrolou.

(S-StB Ostrava, 19.9.1968)

Dne 16.9.1968 uváděl Josef MUNZAR, bývalý ústřední funkcionář soc. dem. strany, že se nyní intenzivně zajímá, zda MV schválí stanovy "Jack London klubu". Chce zakládat odbočky po celé republice a tak dosáhnout celostátní organizace, kde by se mohli podle jeho slov sdružovat "naše lidi" (má na mysli bývalé soc. dem. příslušníky), tak jako tomu bylo do zákazu v roce 1949. Domnívá se, že schválení je na dobré cestě, jelikož referent na MV je přesvědčen, že jde o rehabilitaci starého spolku, který byl v minulosti neprávem persekuován. Důvod k této domněnce spatřuje v tom, že byli rehabilitováni všichni bývalí funkcionáři klubu v čele s R. NOHOU a FLAŠZAREM. Jmenovaní se v roce 1967 opět sdružili v kruhu trampů Londonovců, který měl být základnou pro případnou obnovu soc. dem. strany.

Spolupracovník činnost MUNZARA a spol. bude nadále sledovat.

(8. odbor, 19.9.1968)

Dr. Stanislav GUCHÁNEK, právník n.p. Stavby silnic, dříve trestán jako organizátor ilegální KDS uvedl, že dočasně přerušili členové ilegální KDS vzájemný osobní styk, protože se obávají zatčení. Veškeré písemné materiály prý ukryli mimo své bydliště, aby se nedostaly do rukou bezpečnostních orgánů. Dr. GUCHÁNEK řekl, že on i jeho spolupracovníci jsou přesvědčeni

o tom, že se jim podaří dosáhnout obrody Lidové strany a vytvoření soc.dem. strany.

Zpráva byla získána agenturně a získané poznatky se prověřují.

(KS-SNB Praha, 19.9.1968)

Alena STOLINOVÁ, dcera důstojníka PS-útvoru Cheb, studentka SVŠ v Chebu sdělila otcovi, že její kamarádi ve stáří 20 roků se připravují opatřit si zbraně a pak se chtějí pokusit přejít státní hranice do NDR. V případě neúspěchu chtějí jako skupina odejít do lesa a žít ilegálně.

Jsou prováděna prověřková a agenturně operativní opatření.

(KS-SNB Plzeň, 16.9.1968)

Letáky a anonymní dopisy

V obci Vlečislav, okr. Třebíč, byla v době od 23.8.1968 do 10.9.1968 vyvěšeno 7 letáků zaměřených proti rodině HAVELKOVÉ proto, že poskytli sovětským tankistům chléb a vodu. Při prováděném šetření v této věci bylo zjištěno, že již 25.8.1968 obdržel předseda VO-KSČ dopis, který hrubě osočuje KSČ, uráží místní funkcionáře KSČ a pokračuje: "Jestli je vás komunistů přes milion, nás je daleko víc. Nám se hlásí do lidové strany spousta příslušníků býv. polit.stran." Dopis končí slovy: "Nechceme se mstít, ale kdo bude proti nám, tomu odpustit nebude možno, všichni jste spočítáni. Pryč s prohnilým komunistickým režimem, ať žije silná ČSL!"

(S-3tB Brno, 20.9.1968)

Bylo zjištěno, že v n.p. PAL Hejnice jsou rozšiřovány letáky psané strojem, v nichž jsou napadáni a uráženi představitelé SSSR, PLR, MLR a BIR.

Po pisateli se pátrá.

(KS-SNB Hr.Králové, 20.9.1968)

Dne 19.9.1968 byl zjištěn v Žilině výskyt anonymního dopisu, ve kterém jsou čs. občane vyzýváni, aby rozšiřovali pomlouvačné zprávy proti cizím vojákům a osobám, které se s nimi stykají. Dále, aby občane ukryvali vysílačky pro případ, kdyby bylo nutno vyvolat generální stávkou.

Po pisateli se pátrá.

(KS-SNB B.Bystrica, 20.9.1968)

Dne 18.9.1968 urážela v Žilině Alžběta MIROŠKOVÁ (pracovnice Okresní prokuratury v Žilině) sovětské vojáky. Případ byl ohlášen okresnímu prokurátorovi v Žilině.

(KS-SNB B.Bystrica, 20.9.1968)

Dne 13.září 1968 vyradil z dopravy poštovní úřad v Žiaru n.Br. 14 poštovních zásilek. Byly adresovány do okresu Liptovský Mikuláš, Martin, Povážské Bystrica, Prievidza a Ban.Bystrica. V písemnostech bylo uvedeno, že "okupanti obsadili naši území vlast, nedodrželi dohody z Čierne n. Tisou a Bratislavy" a v této souvislosti vyplývají pro adresáty tyto povinnosti při bránění vlasti:

"Ignorovat okupační vojska, neposkytovat informace okupantům, odhalovat kolaboranty, neposlouchat rozhlas okupantů, řídit se pokyny svobodných vysílaců, bojovat za jednotu republiky Slovácká a Čechů, bojovat za humanitu, demokracii a uznávat za reprezentanty ČSSR právoplatně zvolenou vládu."

Písemnosti jsou zakončeny výzvou, aby adresáti je dále rozmnožovali a zaslali dalším pěti občanům v ČSSR.

V Brně je rozšiřován cyklostylovaný leták s nadpisem "Srpnový den". Ve verších jsou v něm hrubé napačání vedoucí představitelé socialistických států za obsazení ČSSR.

Dne 16.9.1968 byl vylepen leták v pouliční dráze v Brně. Má název "Navštivte ZOO". Jsou v něm zesměšňována vojska Varšavské smlouvy.

Předseda jihomoravského KNV a člen ÚV KSČ s. Karel NEUBERT obdržel vyhružný dopis. Je mu v něm vyhrožováno fyzickou likvidací.

67

V Plzni byl zjištěn leták, který dle rozdělovníku měl být zaslán na všechny KV-KSČ v ČSSR, čs. rozhlasu a různým redakcím novin. Leták má nadpis: "Vážení soudruhu tajemníku KV-KSČ". Pisatel požaduje, aby se všichni tajemníci KV-KSČ dohodli na generální stávce všech komunistů za odchod vojsk Varšavské smlouvy. V případě, že vojska neuposlechnou tuto výzvu, pisatel požaduje vydláždít jejich zpáteční cestu legitimacemi SČSP a KSČ.

Dále je v něm požadavek, aby ze ZO-KSČ byli vyloučeni zkompromitovaní členové ÚV KSČ, aby byly opuštěny budovy sekretariátů KSČ a jejich střežení prováděla IM. Pisatel též žádá, aby do KSČ byli přijímáni mladí členové a poctiví občané. Přijímání by se provádělo přes ROH.

V závěru letáku pisatel uvádí, že jména a adresy skupin, které leták vydala se oznámí po skončení akce.

Dne 16.9.1968 se sešli v kavárně Hlavovka v Praze, dr. KRLÍN, bývalý redaktor Lidových listů a později Lidové demokracie, nyní externí překladatel Vatikánských náboženských materiálů, dr. Ladislav KUNCÍŘ a dr. NOVÁK, bývalí poslanci lidové strany. Hovořili o politické situaci a především o jednání čs. vládních a stranických představitelů v Moskvě. Dr. KRLÍN ukazoval všem přítomným dva letáky o důvěrné konferenci s.ing. ČERNÍKA s čs. novináři. Uvedl, že tyto materiály jsou rozšiřovány mezi inteligenci.

Jsou prováděna opatření k zjištění rozšiřovatelů a pisatelů letáků.

(8. odbor, 20.9.1968)

Dne 20.9.1968 byly nalezeny v Plzni 3 různé protistátní letáky vyhotovené na jednom psacím stroji. Mají nadpisy: "Státní cirkus - zachvatčik", "Balada o vojáčkovi" a "Soudobá poezie".

Jsou v nich hrubě napadáni představitelé socialistických států za obsazení našeho území. V letáku "Státní cirkus - zachvatčik" jsou současně napadáni i někteří naši straniční představitelé (s. BILAK, LENÁRT a další).

V okrese Gottwaldov bylo zjištěno 11 různých letáků. Jsou sestavené z různých veršů, ve kterých jsou napadáni představitelé socialistických států a zesměšňováni vojáci armád Varšavské smlouvy. Výskyt těchto letáků byl zaznamenán i v některých dalších krajích v Čechách a na Moravě. Jeden z letáků je zaměřen proti předsednictvu ÚV KSČ a jeho členové jsou nazýváni kolaboranty.

V Brně byl získán anonymní dopis s názvem "Dějiny se rozhodují dnes". Je v něm uvedeno, že za dva měsíce si máme připomenout vznik samostatnosti ČSSR a jeho zakladatelů. Současná situace je však dramatizována a zkrlesně pisatel argumentuje Maďarskem, Litvou, Lotyšskem a Estonskem. Vše co se u nás děje, považuje za lživou propagandu. Jedinou záchranu vidí v 7 bodech, které v závěru dopisu uvádí:

- 1/ Svoboda náboženství je zaručena Ústavou, její dodržování musíme neustále vyžadovat.
- 2/ Zůstaňme věrně sjednoceni se svými pastýři, biskupy, kteří osvědčili již dříve svou věrnost církvi a svatému otci.
- 3/ Seskupte se kolem svých kněží, nedopusťte, aby došlo k dřívější izolaci.
- 4/ Nedovolte obnovit podobnou činnost, jakou provádělo MHRD (pozn. Mezinárodní hnutí katolického duchovenstva).
- 5/ Pracujte v pastoračních a farních radách.
- 6/ Rozvíjejte ve svých náboženských obcích činnost zejména liturgickou, katechetickou a charitativní.
- 7/ Naším apoštolátem nechtě je vždy modlitba, oběť a osobní příklad.

Dne 16.9.1966 obdržel MNV v Uherákém Hradišti dopis odeslaný z Ostravy s názvem "Přátelé, vedoucí národních výborů a jiných institucí". Je v něm napadán SSSR, jeho vojska, které přirovnává k Hitlerovcům a příslušníkům SS. Stejný leták byl doručen i na MNV v Opavě.

69

V Kyjově byl v současné době rozšířen leták s názvem "Prohlášení občanů", vytisknutý na tiskařském stroji. V prohlášení se uvádí, že první kolo boje jsme nevyhráli, ale nepropadli jsme poráženecké náladě, boj není skončen. Ve 4 bodech je uvedeno, aby každý na svém pracovišti pracoval poctivě, všichni poctiví pracovníci mají odhalovat všechny ty, kteří nejdou s lidem a pokoušejí se na porážce lidu vydělat. Původci všeho zla jsou prý okupační vlády. Leták je podepsán "Ať žije svobodné Československo".

Všechny výskyty jsou předávány k písmoznaleckému vyhodnocení, k zaevidování a po pisatelích budou pátrat jednotlivé S-StB, kde se písemnosti vyskytly. (8. odbor, 20.9.1968)

Ve Středoslovenském kraji byl zjištěn výskyt veršovaných letáků zaměřených proti SSSR a jeho představitelům. Dále byl zachycen leták s názvem "Vysvědčení", ve kterém je určen s. BREŽNĚV.

Jsou zjišťováni pisatelé.

(KS-SNB B.Bystrica, 21.9.1968)

Vrátný n.p. KOVO Cheb sdělil, že v podniku byl nalezen leták psaný strojem s textem: "Chebští občané pozor! NOVAČKOVÁ Markéta, žena ředitele Státního statku je členkou NRVD a spolupracuje s nimi".

Po pisateli se pátrá.

(KS-SNB Plzeň, 18.9.1968)

Dne 17.9.1968 sdělil náčelník provozního oddělu SD-ČSD v Plzni, že na telefonní ústřednu došel dálkopis, ve kterém je hodnoceno obsazení ČSSR, jehož cílem mělo být nastolení nové revoluční vlády, vytvoření revolučního tribunálu, který měl soudit vedoucí představitelé ČSSR. V dálkopisu je nabádáno, aby byl obsah rozšiřován, neboť jsou v něm uváděny zprávy, které nevyšly v tisku. Dálkopis v tomto znění došel také do žst. Cheb, Sokolov, Klatovy a dílen ČSD Plzeň. Má

70

být rozeslán po celé trati Cheb a Chomutov.

Bylo zahájeno vyšetřování vyš.odb. StB a jsou prováděna opatření ke zjištění pisatele.

(KŠ-SNB Plzeň, 18.9.1968)

Dne 21.9.1968 obdržel ing. MIKULENKA, ředitel dopravního podniku v Olomouci poštou strojem psaný leták. Je v něm označen jako zrádce dělnické třídy a KSČ. Leták byl podepsán "Proletéři všech zemí, spojte se" a odeslán byl z Olomouce.

(Centr, 23.9.1968)

Závodní výbor ROH Komunální služby v Opavě obdržel poštou dvě anonymní tiskoviny. Ve "Výzvě k podpisové akci", autor nabádá k pasivnímu odporu vůči vojskům Varšavské smlouvy a odmítá spolupráci s nimi na jakémkoliv úseku. Nedoporučuje násilné akce, ale má se organizovat odpor a odmítat poslušnost v mezích zákona. Žádá, aby byla zveřejněna všechna fakta o násilích na čs. občanech. Když prý každý napíše 10 dopisů, bude to 150 milionů a v tom je síla. Leták končí výzvou "Národe, vzchop se v hnutí mírového odporu v mezích zákona".

Další leták byl doručen na OV KSČ v Opavě. Jedná se rovněž o "Výzvu". Pisatel žádá, aby vojska Varšavské smlouvy okamžitě opustila ČSSR a přestala se vměšovat do našich záležitostí. Na závěr letáku pisatel uvádí, že čs. lid se organizuje, násilí budí odpor, národ se nepokoří - pravda zvítězí. Je podepsán "Fronta národního osvobození".

(Centr, 23.9.1968)

Všeobecné zprávy

Bylo zjištěno, že JUDr. UNGAR z Prahy, který emigroval po příchodu armád pěti zemí do ČSSR ve Vídni, tam uvádí, že má důvěrné informace o chystané vlně antisemitismu v ČSSR. UNGAR sdělil, že se sešel se spisovatelem MŇAČKEM, který mu nabídl, že v rámci akce řízené izraelskou vládou dopraví do

7

zahraníčí UNGAROVA syna. Když UNGAR souhlasil, MŇAČEK mu předal 500 dolarů a UNGAR mladší odejel se skupinou asi 30 osob do zahraničí.

Před několika dny UNGAR volal spolupracovníka ze Ženevy a žádal ho, aby obsadil jeho opuštěný byt, že nemusí mít starosti s placením číže, kterou bude hradit i nadále on. Spolupracovník návrh odmítl.

(4.odbor, 21.9.1968)

Spolupracovník sdělil, že v souvislosti s nedávnou podpisovou akcí o odtržení Těšínska od ČSSR prováděnou pracovníky divadla Polské scény v Českém Těšíně, vznikají další šovinistické a nacionalistické tendence. Evangelický farář v Třinci WOJNAR spolupracovníkovi řekl, že tamní farní úřad obdržel přípis, aby byly vytypovány starší osoby polské národnosti, které by mohly podat svědectví o převažujících vlivech polské kultury (oproti české) na Těšínsko, z hlediska historického.

Provádí se opatření k ověření zprávy.

(S-StB Ostrava, 20.9.1968)

V rámci šetření o pobytu Miloše DOUBKA, nar. 1930, tajemníka OV-KSČ Karlovy Vary bylo prokázáno a zdokumentováno, že DOUBEK emigroval ve Vídni. Zpráva byla zaslána i s dokumentací na O-StB Karlovy Vary.

(S-StB Brno, 20.9.1968)

Dne 18.9.1968 došlo ke kontraverzi mezi příslušníky sovětské armády a mládežníky z Morkova, okr. Nový Jičín. Při rozepři jeden ze sovětských vojáků vystřelil dýtku ze samopalu do vzduchu. Orgány VB a příslušníky velitelství sovětské armády, bylo zjištěno, že roztržku pravděpodobně vyvolali mládežníci z Morkova s úmyslem sovětské vojáky napadnout. Případ dále šetří O-VB Nový Jičín spolu s velitelstvím sovětské armády.

(S-StB Ostrava, 20.9.1968)

72

Dne 17.9.1968 sdělil na O-StB v Klatovech náčelník VKR sovětské divise, že ve dnech 14., 16. a 17.9.1968 bylo přerušeno telefonní vedení mezi jednotlivými jednotkami sovětské armády a kabel byl zcizen. Ve dvou případech k tomu došlo u obce Štěpánovice a v jednom na rozhraní okresů Klatovy a Domažlice u obce Chodomyšl.

Případ vyšetřuje O-VB.

(KS-SNB Plzeň, 18.9.1968)

V Západočeském kraji jsou rozšiřovány různé zprávy k pobytu vojsk Varšavské smlouvy. V některých případech jsou sovětské vojáci obviňováni ze znásilnění žen a zabíjení nevinných lidí. Na některých školách dochází k neoprávněné propagandě vůči sovětským vojskům, na děti je působeno, aby neodebíraly sovětské časopisy a situace je jednostranně vysvětlována bez ohledu na moskevská jednání. Je šířena i zpráva, že SSSR hodlá provést v ČSSR asimilaci obyvatel a že čs. občané mají být vyváženi do neobydlených oblastí v SSSR.

(KS-SNB Plzeň, 18.9.1968)

Zaměstnanec dolu Stachanov v Radvanicích Albert NAGY, nar. 1917, který pracuje aktivně ve SVAZARMU, hovoří o tom, že je nutno zorganizovat odpor proti přítomným vojskům zemí Varšavské smlouvy. Další aktivní člen SVAZARMU TÓMA z Trutnova pronášel podobné výroky, jako že je nutno uschovat zbraně, že se bude muset jít do lesa apod.

Činnost obou je prověřována.

(KS-SNB Br. Králové, 20.9.1968)

Z informací, získaných k názorům obyvatelstva na situaci v ČSSR, bylo mezi jiným zjištěno, že mezi osobami protisocialisticky založenými se hovoří o tom, že v ÚV KSČ a vedení státu jsou "jejich lidé", kteří stojí proti Sovětskému svazu. Jde prý nyní o to, neko udržet jednotu a vyčkat.

73

Jakmile odejdou Sověti, přijde jejich čas. Nakonec prý budou svrženi DUBČEK i SVOBODA a bude utvořena "jejich" vláda, která okamžitě požádá o pomoc Západ. V současné době prý je hlavní úkol živit mezi lidmi nenávisť k Sovětskému svazu, zesměšňovat a ironizovat ho a nenávisť k SSSR vštěpovat i dětem.

(3-StB Ostrava, 20.9.1968)

Dne 18.9.1968 oznámil Ladislav LYSÍ (pomocník strojevedoucího z lok. depa Havlíčkův Brod, člen KSČ) na O-StB Havlíčkův Brod, že strojevedoucí JAJTNER vyhrožoval jemu i dalším soudruhům, že pro ně připravuje šibenici a že je sám oběsí, protože jsou kolaboranti. Otec JAJTNERA byl dříve trestán.

(KB-SNB Hr. Králové, 20.9.1968)

Mezi funkcionáři JZD Viničné Šumice, okr. Brno-venkov, se hovoří, že v rámci okraju pozemkové byl vypracován seznam 80 členů KSČ, kteří měli být po uchopení se mocí reakcí, fyzicky likvidováni.

Roznatek je prověřován.

(S-StB Brno, 20.9.1968)

Framen se v těchto dnech dozvěděl od reprezentanta letecké společnosti PANAM WENZLA, že čeští zaměstnanci PANAM v Praze BENDL s celou rodinou, NEBEŠKÁ se synem, KOSAŘOVÁ, URBANOVÁ, BERROVÁ a JUNSMAN s rodinou požádali o asyly, který jim byl poskytnut.

(5.odbor, 17.9.1968)

V akci MASARYK byl rozpracován Vítězslav KADLČÁK, nar. 1915 z Radonic, několikrát trestaný podvodník, který rozšířoval nepravdivé údaje o smrti Jana MASARYKA, ze které obviňoval vedoucí činitele KSČ.

Po získání dokumentů o jeho trestné činnosti byl dne 10.září 1968 vzat z rozhodnutí Generální prokuratury do vazby

74

a bylo proti němu vzneseno obvinění podle § 58 (podvracení republiky), § 174 (křivé obvinění) a § 103 (hanobení republiky a jejich představitelů) tr. zákona.

KADLČÁK v průběhu vyšetřování svoji činnost zlehčuje a snaží se vinu přenášet na další osoby.

Podle požadavků Generální prokuratury jsou získávány další dokumenty k usvědčení KADLČÁKA a dalších osob, které se na uvedené trestné činnosti podílely.

(8. odbor, 20.9.1968)

V akci PLUKOVNÍK byl dne 20.9.1968 proveden úkon u švédského vojenského přídelence pro ČSSR se sídlem ve Varšavě BERCELIUSE, který je nyní v ČSSR.

Bylo odfotografováno 12 stránek poznámek ve švédském jazyce. Jiný materiál ani technické pomůcky nebyly nalezeny. Materiál je překládán.

Akce proběhla bez závad.

(5. odbor, 21.9.1968)

Před časem odejela asi 20ti členná skupina židovských mládežníků na brigádu na pomoc Izraeli, což zařizoval ze svého krátkého pobytu v ČSSR spisovatel MŇAČKO. Tito mládežníci se podle názorů pracovníků RŽNO již nevrátí. Hlavní centrum pro získání osob židovského původu k emigraci je Mnichov, kde Imrich MANN (uprchlík z ČSSR) a Sigi Schmulovitsch SWARZ udržují spojení do ČSSR přes rabína DAVIDOVIČE a BROŽOVOU z Prahy.

Poznatek bude dále sledován.

(5. odbor, 17.9.1968)

Dne 13.9.1968 ve večerních hodinách v restauraci Slovenský dům v Mariánských Lázních napadl Jakub HUTÁK, bývalý příslušník západní armády - navrátilce, člens strany KAČENU. Začal ho škrtnit a nedávat mu "Ty kurvo komunistická, já tě

77

uškrtím a další komunisty taky". Případ ohlásil postižený na O-VB Mariánské Lázně.

Výslechem KAČENY bude zadokumentována činnost HUTÁKA.

(KS-SNB Plzeň, 18.9.1968)

V posledních dnech se mezi umělci hovoří o spisovateli Milanu KUNDEROVI, který je s manželkou ve Vídni. Manželka KUNDERI by se ráda vrátila do ČSSR, KUNDERA však má z návratu obavy a odmítá jet zpět do ČSSR.

Mezi umělci se dále projevují hlasy, že ŠIK byl oficiálně varován, aby se do ČSSR nevracel, protože měl být zatčen. Prý se připravuje politický proces a mezi obžalovanými má být ŠIK, KRIESEL, GOLDSTÜCKER a někteří signatéři článku 2.000 slov.

Opatření provedena nebyla.

(S-StB Brno, 20.9.1968)

Agenturně byly získány poznatky, že Josef HOFMAN (dříve trestán pro ohrožení zájmu republiky v cizině a podvracení) hovořil o tom, že lidé se aktivizují a čekají na federalizaci Slovenska, aby začali vystupovat otevřeně. Řekl, že prof. HOLINÁŘ, bývalý funkcionář HSLS, který žije v Praze (rovněž dříve trestán), má v měsíci září odcestovat pro instrukce do Říma a podat přísně důležité informace prof. HOŘEŠOVSKÉMU a prof. VÁVROVI, kteří působí ve Vatikánském rozhlasu. Oběma má dát závažné informace i redaktor Zemědělských novin Lubomír KALINA. Poznatky se prověřují.

(KS-SNB Praha, 19.9.1968)

76

Při pokusu o ilegální přechod státních hranic bylo ve dnech 21. a 22.9.1968 zadrženo celkem 20 osob. O útěk do NSR se pokusilo 11 osob a do Rakouska 9. Z toho bylo 17 čs. státních příslušníků a 3 státní příslušníci PNR.

(Centr, 23.9.1968)

Náčelník anal. odd. II. správy HS-StB

Miloslav
mjr. Václav LENÍK

ekm *900-111*
24.4.68

archiv bezpečnostních složek